

VOOR VREDE

KERST 2025

GELIEFD MENS,

Stille nacht, heilige nacht ... Buiten valt de avond snel, het wordt donker. Juist dan is het goed om te weten dat er plekken zijn waar licht brandt, waar je welkom bent. Waar mensen samen zingen over hun verlangen om liefde en hoop te brengen. Juist nu!

Kerst vertelt ons elk jaar het verhaal van een kind dat in alle eenvoud ter wereld kwam. Hij liet zien hoe ieder mens het licht van liefde kan zijn. Ook wanneer het leven donker is en er, zoals nu, zoveel plekken zijn waar de vrede ver te zoeken is. Hoe houd je dan je hart zacht? En hoe bemoedigen we elkaar in het geloof dat vrede op aarde ook in onszelf begint?

De woorden, liederen en tekeningen in dit boekje gaan over deze vragen. Zie ze als een snoer van lichtjes. Samen vormen ze een spoor dat ons leidt naar vrede, naar verbinding, naar hoop. Voel je van harte welkom om dat te ervaren en eraan bij te dragen.

Marten van der Wal en Nanda Ziere

Eerstverantwoordelijk voorgangers Apostolisch Genootschap

STIL IS DE NACHT

Stil is de nacht. Schitterend zacht
straalt van ver sterrenpracht.
Mensen komen, mensen gaan.
Door hun vluchtig, voorbijgaand bestaan.
Ademt eeuwige kracht.
Wonderlijk stil is de nacht.

Stil is de nacht. Iedereen wacht
op het licht, op de kracht,
die verdrijft de duisternis
en die groeien doet al wat er is,
die verzoent en verzacht.
Wonderlijk stil is de nacht.

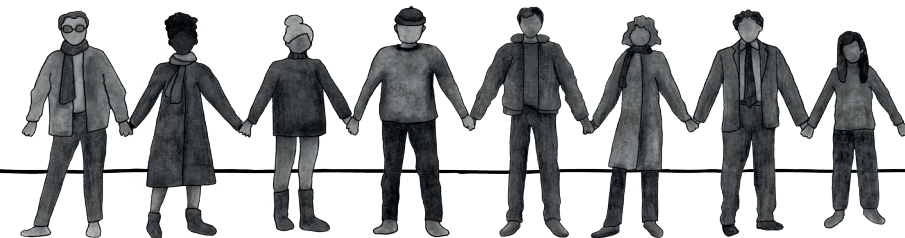
Kijk om je heen. Mensen bijeen
zingen zacht: Stille nacht.
Wat onzegbaar is, wat je niet ziet,
houdt zich schuil in dit goddelijk lied.
Volg de stem van je hart.
Zing door het nachtelijk zwart.

In deze nacht stonden de sterren aan de hemel. In
de stal brandde er licht. Een pasgeboren kind lag in
de voederbak: een jongetje, gewikkeld in doeken.
Nieuwsgierig kwamen de dieren eens aan hem ruiken.
Wijzen brachten cadeaus en herders keken om het
hoekje. Ze waren allemaal zeer welkom.

En op deze kerstavond zijn jullie welkom. We zijn
welkom bij elkaar. Of je hier nu voor het eerst komt
of kind aan huis bent. Of je er gisteren nog was of
lang geleden voor het laatst. Of je hier nu zit met
gedachten die je zwaar maken of met lichtheid en

goede zin: je bent welkom. We zijn samen op weg
naar kerst, het feest van vrede en de beweging naar
het licht.

Misschien wil je tot rust komen en een moment van
bezinning ervaren, voelen dat je samen bent met
mensen van goede wil. Even stilstaan en je gedachten
de vrije loop laten. Waar sta ik? Wat gebeurt er om me
heen? Wat raakt me? Hoe houd ik mijn hart zacht?
Kerst kan voor iedereen het moment zijn om vrede
te zoeken.

HOE HOUD IK MIJN HART ZACHT?

WHEN A CHILD IS BORN

A ray of hope flickers in the sky.

A tiny star lights up way up high.

All across the land dawns a brand new morn'.

This comes to pass when a Child is born.

A silent wish sails the seven seas.

The winds of change whisper in the trees.

And the walls of doubt crumble, tossed and torn.

This comes to pass when a Child is born.

A rosy hue settles all around.

You've got the feel you're on solid ground.

For a spell or two, no one seems forlorn.

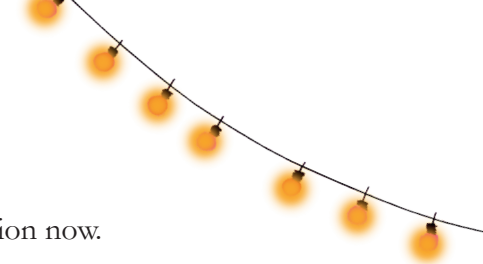
This comes to pass when a Child is born.

It's all a dream an illusion now.

It must come true sometime soon, somehow.

All across the land dawns a brand new morn'.

This comes to pass when a Child is born.

Kerst is voor heel veel mensen op de wereld het feest van vrede en licht in donkere tijden. Met het beeld van het kind in de kribbe als teken van hoop. Maar de beelden die we dagelijks zien stemmen ons vaak allerm minst hoopvol. Mensen op de vlucht, voor wie veiligheid en rust een droom zijn. Jonge mannen die vechten in loopgraven in Oekraïne en Rusland. Moeders in Gaza met hun armen in wanhoop naar de hemel gericht. Je zou er moedeloos van worden. Wat blijft er over van de kerstgedachte? Van ‘vrede op aarde, in mensen een welbehagen’? Een vraag die onrust kan brengen in je gevoel en je gedachten. En die er ook voor kan zorgen dat je iets wilt, iets moet doen. Opstaan, een eerste stap, je uitspreken voor vrede.

Misschien was dat ook wel wat er gebeurde op die zondagen dit jaar. Mensen die zeiden: “Ik ben nog nooit naar een demonstratie geweest, maar nu ga ik.” Rode broeken worden achter uit de kast gevist, rode truien geleend. De straten in Den Haag kleuren die dagen rood. De sfeer is saamhorig en er ontstaan gesprekken die gelijk de diepte ingaan. De mensen hebben hetzelfde doel: een rode lijn vormen om te laten zien dat ze geweld afwijzen. Zijn ze voor of tegen een partij? Ze zijn vooral vóór menselijke waardigheid en voor vrede. Ze willen iets doen en ze spreken zich uit. Omdat vrede op aarde begint bij jezelf. De vrede kan niet anders beginnen dan met mijn eerste stap. En dan vraag ik me af: hoe heb ik dit jaar laten zien dat ik voor vrede was?

GEEF VREDE DOOR VAN HAND TOT HAND

Geef vrede door van hand tot hand,
je moet die schat bewaren.

Bescherm haar als een tere vlam,
behoed haar voor gevaren.

Geef vrede door van hand tot hand,
met liefde, onze redding.

Wees vriendelijk in woord en daad,
bewogen om Gods schepping.

Geef vrede door van hand tot hand,
als brood om uit te delen.

Kijk ieder mens met warmte aan,
zo kunnen breuken helen.

Ben je tegen of ben je voor? Ver weg en dichtbij lijkt de wereld steeds meer te verhard en lijken de verschillen tussen mensen groter te worden. Welk standpunt moet je innemen, moet je überhaupt een kant kiezen? En welke kant dan, en waarom? Er kunnen zomaar ‘scheurtjes’ verschijnen in vriendschappen en zelfs in gezinnen, soms met heftige discussies.

Ook in de stal komen totaal verschillende werelden bij elkaar. Een groep ruige herders, geleerde wijzen uit een ander land, een praktische timmerman en een net bevallen vrouw. Verschillen zorgen voor veelkleurigheid. Maar het kan natuurlijk wel confronterend zijn, want andere mensen kunnen écht heel anders zijn dan jij. En hoe ga je daarmee om?

Acteur Jacob Derwig vertelde in een podcast dat hij had geleerd altijd op zoek te gaan naar iets aantrekke-

lijks in de ander: bijvoorbeeld als je een liefdesscène moet spelen met iemand die je zelf nooit zou hebben uitgekozen. En hij voegde eraan toe: “En je vindt het altijd!” Als je er moeite voor wilt doen, kun je altijd iets bijzonders in de ander zien. Er zijn altijd gelijke gronden te vinden waarop je kunt afstemmen. In plaats van de verschillen op te zoeken en misschien zelfs uit te vergroten, zoek je net zo lang in de ander naar iets wat je hart herkent.¹

Hoe je kijkt maakt verschil. Zoals een verpleegkundige meemaakte: “Ik heb een collega die mij altijd op mijn zenuwen werkt. Nog voor we onze witte uniformen aantrekken zit ze al in mijn allergie. Op een avond dacht ik: nu ga ik het anders doen, ik ga anders kijken. Ik denk deze nachtdienst: ik hou van jou. En geloof het of niet, het werd een andere dienst.”

omdat jij bent geweest
waar jij bent geweest

en ik nu ben
waar ik nu ben

zal ik nooit helemaal kunnen zijn
waar jij bent geweest

en jij nooit helemaal zijn
waar ik nu ben

maar we kunnen elkaar het verhaal vertellen
en dat zal voldoende zijn²

Waar ontmoet ik die ander die zo anders is? En wat zou ik hem of haar toewensen?

Het vraagt soms moed om anders te kijken en mijn overtuigingen los te laten. Door met een zachte blik te kijken en stil te staan bij het wonder dat ik er ben, dat jij er bent, dat de ander er is, ontstaat ruimte voor verandering. In het Apostolisch Genootschap vieren we dat er met kerst een liefdevolle gezindheid werd geboren. Want Jezus koos in zijn leven radicaal en moedig voor mensen en voor de liefde – ook als dat ongemakkelijk was. Die liefdevolle gezindheid inspireert ons nog steeds. We geloven dat ieder mens (jij en jij, en ik zeker ook) een liefdevol mens is of weer kan worden. Zo mogen we naar onszelf en elkaar kijken, hoe verschillend we ook zijn.

Je kunt steeds opnieuw kiezen om een liefdevol mens te zijn. Dat is iets prachtigs, maar ook iets waar moed voor nodig is. Misschien herinner je je dit moment nog. Het gebeurde tijdens de gebedsdienst bij de inauguratie van de nieuwe president van Amerika. Voor het oog van de hele wereld vraagt bisschop Mariann Budde om barmhartigheid. “Laat mij een laatste verzoek doen, meneer de president. In naam van onze God vraag ik u om genade te hebben met de mensen in ons land die nu bang zijn.”

En over de hele wereld zagen mensen hoe zij een appel deed, en om barmhartigheid vroeg voor mensen – voor immigranten zonder verblijfsvergunning, voor homoseksuelen, voor transgender personen. Durf moedig te zijn, is haar belangrijke boodschap. Want moed, zegt ze, is geen aangeboren talent, maar een bewuste keuze die je elke dag opnieuw maakt. Moed kun je oefenen. Of dat nu betekent dat je je mening uit, grenzen stelt of dat je tegen de stroom ingaat: echte moed zit vaak in de kleine, dagelijkse beslissingen.³

Misschien heb ik zelf soms ook moed nodig.
Moed om trouw te blijven aan wie ik ben en wie
ik wil zijn. Trouw blijven aan mijn eigen waar-
den, terwijl mijn omgeving heel anders denkt. Ik
wil me uitspreken, als anderen zwijgen. Ik wil de
moed hebben om opnieuw te beginnen en lief te
hebben. Herken je dat?

MOED IS EEN BEWUSTE KEUZE DIE
JE ELKE DAG OPNIEUW MAAKT

DICHTER BIJ JOU MIJN ZIEL, DICT BIJ HET MIJN

Dichter bij jou mijn ziel, dicht bij het mijn.

Bron waar 'k mijn oorsprong vind daar wil ik graag zijn.

Daar zingt mijn hart een lied; liefde mij houvast biedt.

Dichter bij jou mijn ziel, dicht bij het mijn.

Dromen, verwondering, gave zo rein,

't gloort als een dageraad in mijn diepste zijn.

Daar voel ik evenwicht, 't geeft mij een helder zicht.

Dichter bij jou mijn ziel, dicht bij het mijn.

Dichter bij jou mijn ziel, dicht bij het mijn.

Bron waar 'k mijn oorsprong vind daar wil ik graag zijn.

Zij die mijn koers bepaalt, zelfzucht in trouw vertaalt.

Dichter bij jou mijn ziel, dicht bij het mijn.

Het lied gaat over zachtmoedigheid. Ik heb moed nodig om zacht te kunnen zijn. Ik heb moed nodig om openheid te houden in het contact met de ander.⁴

Als ik zachtmoedig ben, dan geloof ik in verbindingskracht. Ik ben eerder nieuwsgierig, dan dat ik snel ergens iets van vind. Ik probeer mij minder op de harde krachten te richten, minder boos te zijn, de strijd aan te gaan, te hameren op de verschillen. Maar ik zoek de zachte krachten: waar kan ik mild zijn, samenwerken, zoeken naar verbinding? Waar kan ik bruggen slaan in plaats van muren bouwen? Want ik voel in al mijn vezels dat de verbindende kracht van zachtmoedig-zijn de langste adem heeft.

Als we zachtmoedig willen zijn, nemen we zelf verantwoordelijkheid. We roepen niet vanaf de zijlijn dat zij het moeten gaan doen, maar stellen onszelf de kwetsbare vraag: wat kunnen wij doen? Wat kan ik doen? We kijken in de spiegel in plaats van te wijzen met onze vinger.⁵ Misschien is dit wel ieder jaar opnieuw de uitnodiging van Kerst: om de zachtmoedigheid in mij, in ons, geboren te laten worden.

VREDE

In een wereld vol van spanning,
van geweld, verdriet en haat,
bidden mensen om de vrede
tot hun God, hun toeverlaat.

In het huis waarin ze leven,
delen mensen lief en leed,
wordt genomen en gegeven,
maar 't bestaan lijkt incompleet.

Doch in 't hart, heel diep vanbinnen,
ligt de basis voor de rust.
Van daaruit begint de vrede,
die de wereld wakker kust.

KUNNEN WE MET NIEUWE OGEN KIJKEN, NAAR DE ANDER EN NAAR ONSZELF?

Kunnen we met nieuwe ogen kijken, naar de ander en naar onszelf? Want de vrede kan bij ons beginnen. Als je vrede kunt zien als iets dat niet bij anderen ligt, maar bij onszelf dan opent zich een ander perspectief. Dan wordt vrede een besef en een keuze om te doen wat jij, op dit moment, met wat jou gegeven is, kunt doen. Een keuze om te luisteren. Om te blijven. Om elkaar vast te houden, ook en misschien juist als het schuurt. Om op te staan. Steeds opnieuw. Een keuze voor vrede op jouw eigen vierkante meter. Waar je ook bent, wie je op dat moment ook in de ogen kijkt. Dan kan er iets nieuws ontstaan.

WAAR MENSEN MEER GAAN VOELEN

Waar mensen meer gaan voelen
hun diepste bedoelen
en nieuw beginnen, als nieuw
daar vind je de hemel op aarde, zo komt er vrede onder ons

Waar mensen zelf gaan schenken,
de liefde laten wenken
en nieuw beginnen, als nieuw
daar vind je de hemel op aarde, zo komt er vrede onder ons

Waar mensen zich verbinden
de haat overwinnen
en nieuw beginnen, als nieuw
daar vind je de hemel op aarde, zo komt er vrede onder ons

De kracht van zachtmoedigheid en vrede begint in jezelf, maar reikt verder – naar andere mensen, naar de gemeenschap, naar de toekomst. Het is een manier van zijn waarbij je durft te geloven dat jij ertoe doet, dat jouw woorden en jouw inzet ertoe doen. Dan

durf je te geloven in die hemel op aarde. Dan leven we niet alleen in ons eigen verhaal, maar dragen we ook bij aan het verhaal van een ander. En we dragen bij aan het grote verhaal van liefde dat steeds weer door mensen waargemaakt kan worden.

Kies voor vrede,
laat het lichter worden waar het donker is.
Moge zachtmoedigheid je kracht zijn,
hoop je kompas.

We kunnen kiezen om de liefde te laten groeien.
Het begint bij jou en bij ons,
precies waar we zijn: nu, hier.

Dat de vrede in ons geboren mag worden.
Dan ontstaat er iets nieuws
en breekt met jou
het licht door.

HET LICHT VAN KERSTMIS

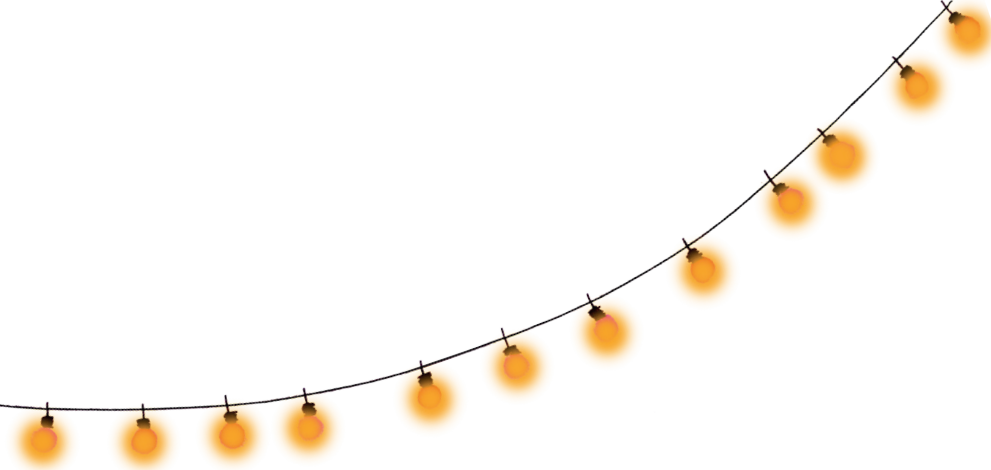
Met Kerstmis klinkt de bede
van hoop op alom vrede.
Het doet de mensen dromen
van 't licht dat eens zal komen.
Het licht verdrijft het duister
en schijnt in volle luister.
Zo vieren veel culturen
het licht met vreugdevuren
of kaarsjes in de boom
als uiting van die droom.

Dat licht scheen ooit in 't duister
en bracht in alle luister
aan herders zo een tijding
van vreugde en van wijding.
De wijzen gaf 't de koers aan
en deed hen naar de plaats gaan,

waar Jezus was geboren,
uit wie dat licht zou gloren.
Hij gaf het godd'lijk licht
een menselijk gezicht.

Waar wij nu samenkomen,
en ook van vrede dromen,
dat onmin zal verdwijnen
en 't licht weer vol zal schijnen,
kan hoop op vrede leven,
waar wij zelf liefde geven,
vervullen wij die bede
en brengen 't licht van vrede.
Zo zingen wij tezamen
van vreed' op aarde, amen.

Verwijzingen

¹ Nanda Ziere, weekbrief nr. 18, 2025.

² Awhrahah Soetendorp, *Levenslessen van een rabbijn*, p.155.

³ Bisschop Marian Budde in De Verwondering, KRO/NCRV, 19 april 2025.

⁴ Vrij naar: Sara Kroos in De Verwondering, KRO/NCRV, 15 december 2024.

⁵ Vrij naar: Marten van der Wal, weekbrief nr. 1, 2025.

Colofon

Met dank aan: Nanda Ziere, Bas Westerhof, Judith de Vries, Michel Post, Mariëlle Doorenspleet, Kirsten Donders-Lindeboom, Lilian Diem, Reinier Demeijer en Emmy Bregman

Illustraties & vormgeving: Pauline Luiten

Drukker: Tromp Print & Packaging

Uitgever: Apostolisch Genootschap, Postbus 116, 3740 AC Baarn, Nederland

Copyright ©2025 Apostolisch Genootschap

Wil je iets uit deze uitgave gebruiken? Neem voor toestemming en de voorwaarden contact op via auteursrechten@apgen.nl. De opname in deze uitgave van auteursrechtelijk beschermde werken van derden is, voor zover mogelijk en noodzakelijk, bij de desbetreffende uitgevers gemeld. Zij die menen rechten te kunnen doen gelden op niet aangemelde overgenomen citaten en/of fragmenten of illustraties, kunnen contact opnemen met de uitgever via auteursrechten@apgen.nl.

APOSTOLISCH
GENOOTSCHAP

plaats voor religieus-humanistische zingeving